

Interreg

Co-funded by
the European Union

MINISTERSTVO
INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA
A INFORMATIZÁCIE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Nadnárodná a medziregionálna spolupráca

Interreg na Slovensku

2021 – 2027

Programová brožúra

Spolupráca bez hraníc
pre lepšiu budúcnosť

Nadnárodná a medziregionálna spolupráca

Interreg na Slovensku

2021 – 2027

Elektronická publikácia

**Nadnárodná a medziregionálna spolupráca Interreg 2021-2027 - Programová
brožúra - Spolupráca bez hraníc pre lepšiu budúcnosť**

Národný kontaktný bod

Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR
odbor programov nadnárodnej a medziregionálnej spolupráce
Pribinova 25
811 09 Bratislava

September 2026

Úvod

Vážené čitateľky, vážení čitatelia,

s potešením Vám prinášame túto brožúru, ktorá približuje pôsobenie programov nadnárodnej a medziregionálnej spolupráce Interreg na Slovensku. Ich význam spočíva v rozvoji regiónov, zlepšovaní kvality života a posilňovaní spolupráce naprieč hranicami. Nadnárodná a medziregionálna spolupráca vytvára jedinečný priestor na prepájanie skúseností, odborných znalostí a nápadov, ktoré sa pretavujú do konkrétnych projektov a riešení s prínosom pre obyvateľov, samosprávy, verejné inštitúcie i ďalších partnerov v projektových konzorciách.

Podporené projekty z programov nadnárodnej a medziregionálnej spolupráce prinášajú výsledky v oblastiach, ktoré významne ovplyvňujú náš každodenný život aj budúcnosť regiónov – od ochrany životného prostredia, inovácií a udržateľnej mobility až po rozvoj kultúrneho dedičstva a cestovného ruchu či zvyšovanie pripravenosti na spoločné výzvy. Rovnako dôležitým výsledkom je budovanie pevných partnerstiev, vzájomná výmena skúseností a hľadanie spoločných riešení, ktoré vytvárajú pevné základy pre dlhodobý a udržateľný rozvoj.

Veríme, že vám táto brožúra priblíži úspešné projekty a konkrétne výsledky spolupráce a zároveň ukáže, že hranice nemusia byť prekážkou, ale môžu byť príležitosťou na spoločné hľadanie riešení, vzájomné obohacovanie a tvorbu nových príležitostí.

Naše poďakovanie patrí všetkým partnerom, odborníkom a ľuďom, ktorí svojou prácou, nasadením a spoluprácou prispievajú k úspešnej realizácii programov nadnárodnej a medziregionálnej spolupráce Interreg a k tomu, aby ich výsledky prinášali skutočnú hodnotu regiónom a obyvateľom, ktorí v nich žijú.

Interreg ako celok je dnes značkou, ktorá nachádza v spoločenskom vedomí svoje stabilné miesto a možno ho považovať za úspešný príbeh podporujúci zelené, inkluzívne a konkurencieschopné regióny.

Spolupráca je kľúčom k inováciám, rozvoju

a lepšej budúcnosti pre náš región.

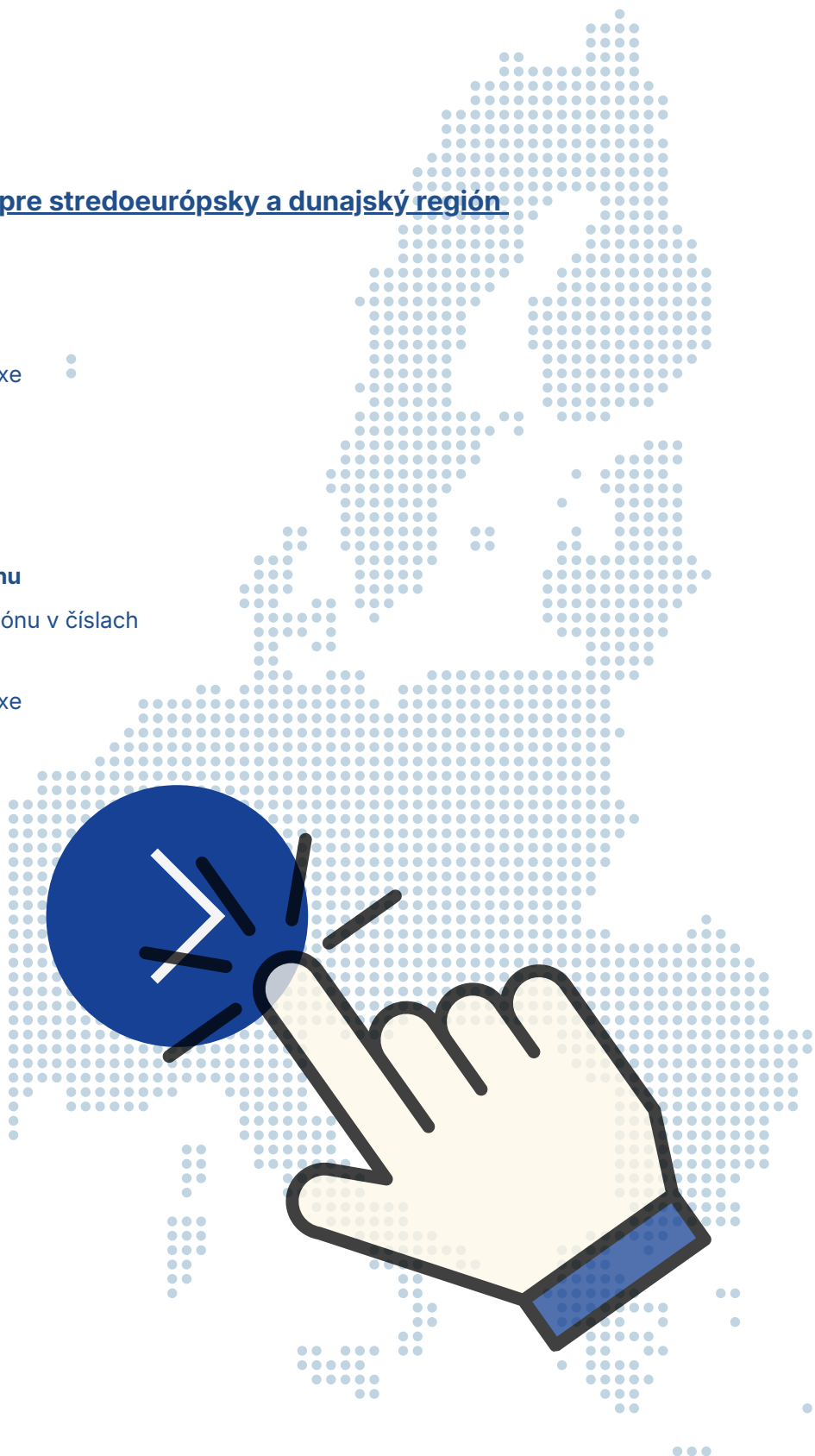
Interreg na Slovensku 2021 - 2027

Nadnárodná a medziregionálna spolupráca

OBSAH

Význam nadnárodnej spolupráce pre stredoeurópsky a dunajský región

- **Interreg Stredná Európa**
 - Interreg Stredná Európa v číslach
 - 4 prioritné oblasti
 - 4 prioritné oblasti - príklady z praxe
 - SMERF
 - HUMANITA
 - RAIL4REGIONS
 - CENTRAL MOUNTAINS
- **Interreg Program dunajského regiónu**
 - Interreg Program dunajského regiónu v číslach
 - 4 prioritné oblasti
 - 4 prioritné oblasti - príklady z praxe
 - DANOVA NEXT
 - RESTORIVER
 - INTEGRAGE
 - RURALL
- **URBACT**
 - 4 typy sietí
 - URBACT Knowledge Hub
 - URBACT Toolbox
 - 10 dôvodov prečo sa zapojiť
 - Príklady dobrej praxe
- **ESPON**
 - Komu slúži ESPON?
 - Ako funguje ESPON?
 - Čo vytvára ESPON?
 - Štúdie 4P
 - Príklady dobrej praxe
- **Dunaj prináša mnoho zaujímavostí**
- **Zoznam projektov Interreg - nadnárodná a medziregionálna spolupráca**

Spolupráca je kľúčom k inováciám, rozvoju

a lepšej budúcnosti pre náš región.

Interreg na Slovensku 2021 - 2027

Nadnárodná a medziregionálna spolupráca

VÝZNAM NADNÁRODNEJ SPOLUPRÁCE PRE STREDOEUÓPSKY A DUNAJSKÝ REGIÓN

Interreg je kľúčová iniciatíva Európskej únie, spájajúca regióny a komunity prostredníctvom série finančných programov podporujúcich cezhraničnú, nadnárodnú a medziregionálnu spoluprácu.

Podporou projektov, ktorými sú adresované spoločné výzvy sa prinášajú udržateľné riešenia.

Programy Interreg riešia nielen regionálne nerovnosti, ale zároveň podporujú hospodársky, sociálny a environmentálny rozvoj v celej Európe.

Táto brožúra je venovaná programom nadnárodnej a medziregionálnej spolupráce Interreg, ktoré pôsobia na Slovensku – Interreg Stredná Európa, Interreg Program dunajského regiónu, URBACT a ESPON, ktoré z pozície národného orgánu spravuje MIRRI SR.

INTERREG

STREDNÁ EURÓPA

Interreg Stredná Európa podporuje **zjednotenú strednú Európu**, ktorá spolupracuje, aby sa spoločne stala inteligentnejšou, ekologickejšou a lepšie prepojenou.

Poslaním programu je spájať regióny a mestá bez ohľadu na hranice, aby spoločne nachádzali vhodné riešenia pre svojich občanov - **spravodlivé a rovnaké na všetkých miestach**.

Na základe spoločných potrieb a spoločnej identity v regióne, ktorý bol dlho oddelený železnou oponou podnecuje a podporuje nadnárodnú spoluprácu.

Cieľom je zvýšiť odolnosť regiónov voči spoločným výzvam, ktoré nepoznajú hranice a ktoré sa nedajú riešiť samostatne.

Medzi také výzvy patria okrem iného procesy hospodárskej transformácie, zmena klímy a dlhodobé sociálno-ekonomické dôsledky pandémie Covid-19.

Celková alokácia

280 779 751 €

80% spolufinancovanie z ERDF

9 krajín

81 regiónov

4 priority

9 špecifických cieľov

Funkcie národnej autority a národného kontaktného bodu pre implementáciu programu plní **MIRRI SR.**

INTERREG

STREDNÁ EURÓPA V ČÍSLACH

280 779 753 €

4 VÝZVY

1. VÝZVA

26 projektov

36 slovenských partnerov

2. VÝZVA

17 projektov

27 slovenských partnerov

3. VÝZVA

6 projektov

7 slovenských partnerov

4. VÝZVA -

KAPITALIZAČNÁ VÝZVA*

9 projektov

10 slovenských partnerov

CELKOVO

58 projektov

80 slovenských partnerov

3 slovenskí Lead partneri

P1 - Credit4CE

P2 - HUMANITA

P2 - V4Grid

4 PRIORITNÉ OBLASTI

P1 - SMART

P2 - GREEN

P3 - CONNECTED

P4 - GOVERNANCE

*Kapitalizačná výzva - Projekty museli stavať na výstupoch minimálne z dvoch predchádzajúcich projektov programu Interreg Central Europe alebo iných relevantných cezhraničných programov.

4 PRIORITNÉ OBLASTI

Spolupráca pre inteligentnejšiu strednú Európu

Financovanie pomáha mestám a regiónom spoločne riešiť výzvy súvisiace s inováciami a uľahčuje ich spoluprácu. Cieľom je vyvíjať a testovať inovatívne riešenia, ktoré inkubujú prechod na zelenú a digitálnu Európu.

Spolupráca pre zelenšiu strednú Európu

Financovanie pomáha regiónom a mestám spolupracovať pri riešení klimateckej krízy, efektívne využívať zdroje, chrániť a obnovovať biodiverzitu, ako aj znížiť znečistenie. Uľahčujeme ich spoluprácu za hranicami s cieľom vyvíjať a testovať inšpiratívne riešenia pre zelenšiu strednú Európu.

Spolupráca pre lepšie prepojenú strednú Európu

Financovanie pomáha mestám a regiónom spoločne riešiť výzvy súvisiace s dopravou. Uľahčuje ich spoluprácu za hranicami s cieľom vyvíjať a testovať inšpiratívne riešenia pre ekologickejšiu dopravu a lepšie spojenie v strednej Európe.

Zlepšenie riadenia pre spoluprácu v strednej Európe

Financovanie pomáha mestám a regiónom spoločne riešiť výzvy súvisiace s riadením. Uľahčujeme ich spoluprácu za hranicami s cieľom vyvíjať a testovať inšpiratívne riešenia, ktoré prispievajú k integrovanejšiemu územnému rozvoju v strednej Európe.

4 PRIORITNÉ OBLASTI

PRÍKLADY DOBREJ PRAXE

Spolupráca pre inteligentnejšiu strednú Európu

Interreg
CENTRAL EUROPE

Co-funded by
the European Union

SMERF

SMERF

Malé a stredné podniky pripravené na budúcnosť

2 486 517 €

7 krajín
8 partnerov

2 pilotné riešenia

Ciele projektu

Pomôcť malým a stredným podnikom pripraviť sa na budúce výzvy prostredníctvom inovácií, digitalizácie a udržateľnosti.

Posilniť spoluprácu medzi podnikmi, univerzitami a inovačnými sprostredkovateľmi.

Hlavné výstupy

SMERF Diagnosis Tool (diagnostický nástroj),
Inspiration Knowledge Base,
SMERF Handbook,
Školenia, mentoring a individuálna podpora pre MSP.

4 piliere transformácie

- Inovačná kultúra,
- Digitálna výroba,
- Otvorené inovácie a zdieľaná ekonomika,
- Zelené a obehové hospodárstvo.

Pre mnohé malé podniky nie je najväčšou prekážkou nedostatok odborných znalostí alebo ambícií, **chýba im pochopenie toho, ako rýchlo sa menia očakávania trhu.**

Podávanie správ o udržateľnosti sa stáva čoraz dôležitejším v oblasti obstarávania a rozhodovania spoločností.

V celej strednej Európe čelia mnohé malé a stredné podniky podobnému tlaku: prispôbiť sa **ekologickejším a transparentnejším** obchodným praktikám.

Cielená podpora im môže pomôcť pochopiť, čo zákazníci začínajú požadovať, a prepracovať ich ponuky tak, aby sa udržateľnosť stala konkurenčnou výhodou a nie problémom s dodržiavaním predpisov.

Veľké množstvo malých a stredných podnikov bude musieť **zmeniť svoje obchodné modely**, aby si udržali konkurencieschopnosť. Potrebujú inovovať, aby boli **pripravené na zelenšiu a digitálnejšiu budúcnosť.**

Jedným zo spôsobov, ako sa s touto výzvou vyrovnáť, je vyhľadať podporu innomediátorov, ktorí fungujú ako prostredníci inovácií alebo agenti zmeny. **Projekt SMERF ponúkol malým a stredným podnikom poradenstvo v oblasti spolupráce s innomediátormi.** Projekt tiež vytvoril nadnárodný "inno-green" trh pre transformujúce sa spoločnosti v strednej Európe.

Nástroje SMERF pre malé a stredné podniky neboli vyvinuté izolovane:

- Diagnostický nástroj a školiaci rámec boli testované a zdokonaľované so spoločnosťami v partnerských regiónoch.
- Partnerstvo zároveň školí regionálnych mentorov, ktorí pomáhajú malým a stredným podnikom interpretovať výsledky a premieňať ich na konkrétne ďalšie kroky.

Hlavný partner

Vroclavská polytechnická univerzita

Slovenský partner

Technická univerzita v Košiciach

"Pripravujeme malé a stredné podniky na budúcnosť..."

Projekt SMERF bol spolufinancovaný z programu Interreg Central Europe a trval od 04/2023 do 03/2026. Projekt realizovalo 8 partnerov zo 7 krajín (Poľsko, Rakúsko, Taliansko, Nemecko, Maďarsko, Chorvátsko a Slovensko).

4 PRIORITNÉ OBLASTI

PRÍKLADY DOBREJ PRAXE

Interreg
CENTRAL EUROPE

Co-funded by
the European Union

Spolupráca pre zelenšiu strednú Európu

HUMANITA

HUMANITA

Interakcie medzi človekom a prírodou a vplyvy turizmu na chránené územia

2 396 346,70 €

5 krajín
10 partnerov

5 pilotných riešení

Ciele projektu

Vyvinúť nástroje na monitorovanie vplyvu cestovného ruchu na chránené územia. Podporiť rozhodovanie správcov chránených území na základe dát. Zvyšovať povedomie o ochrane prírody a zvyšovať mieru ochrany prírodného dedičstva.

Kľúčové oblasti

- Monitoring návštevnosti a jej dopadov na prírodu,
- Zber a analýza dát,
- Zapojenie verejnosti (Citizen Science),
- Udržateľné riadenie návštevnosti.

Hlavné výstupy

Stratégia monitorovania návštevnosti,
Pilotné riešenia v chránených územiach,
Online toolbox a akčné plány pre správcov.

Cieľom projektu je **predchádzanie konfliktom medzi človekom a prírodou** a usilovanie sa o prijatie opatrení na zlepšenie vzťahov s prírodou, a to ako individuálnych, tak aj kolektívnych.

Projekt HUMANITA sa preto zameriava na **spoločný vývoj nových doplnkových nástrojov a metód** hodnotenia vplyvu turistov s cieľom lepšie vyhodnotiť environmentálne podmienky a trendy.

Vďaka vývoju nástrojov riadenia založených na dôkazoch a participatívnych nástrojoch, projekt umožňuje regiónom lepšie monitorovať a hodnotiť vplyv cestovného ruchu v chránených oblastiach.

V strednej Európe čelia chránené územia rastúcemu tlaku na krajinu, **prírodné bohatstvo, ekosystémy a biodiverzitu** spôsobenému nesprávnym využívaním pôdy, znečistením, nadmernou ťažbou prírodných zdrojov a šírením inváznych druhov.

S nárastom popularity prírodných turistických aktivít, zažívajú chránené územia rastúci počet návštevníkov. Rekreačné aktivity, ako je turistika, horská cyklistika alebo lyžovanie, vedú k rôznym environmentálnym vplyvom na fyzikálne a hydrologické procesy, ako aj na ekológiu a voľne žijúce zvieratá.

Zvýšený dopyt a záujem o outdoorové aktivity sú síce **veľkou príležitosťou** pre chránené územia, ale zároveň **predstavujú pre chránené územia veľkú výzvu**.

Pre lepšie riadenie návštevnosti a turistických aktivít je nevyhnutné lepšie pochopiť ich trendy a dynamiku. Chýba však komplexný systém monitorovania, ktorý by zabezpečil objektívne podklady.

Hlavný partner

Žilinská univerzita v Žiline

**"Vytvárame a testujeme
inovatívne riešenia na
posúdenie vplyvu turistických
aktivít na prírodu..."**

Projekt HUMANITA bol spolufinancovaný z programu Interreg Central Europe a trval od 04/2023 do 03/2026. Projekt realizovalo 10 partnerov z 5 krajín (Slovensko, Taliansko, Chorvátsko, Rakúsko a Maďarsko).

4 PRIORITNÉ OBLASTI

PRÍKLADY DOBREJ PRAXE

Interreg
CENTRAL EUROPE

Co-funded by
the European Union

Rail4Regions

Spolupráca pre lepšie prepojenú strednú Európu

RAIL4REGIONS

Posilnenie kapacít územného a dopravného plánovania pri podpore dostupnosti siete železničnej nákladnej dopravy a regionálneho rozvoja

2 273 215 €

8 krajín
11 partnerov

4 pilotné riešenia

Ciele projektu

Prispieť k zlepšeniu dostupnosti, zvýšeniu podielu využívania a ekonomickej uskutočniteľnosti železničnej nákladnej dopravy.

Navrhnuť riešenia pre integráciu regionálnych železničných tratí do siete nákladnej dopravy.

Zatraktívniť investície na zlepšenie železničnej nákladnej dopravy prostredníctvom optimalizovaného využívania regionálnych tratí.

Hlavné výstupy

Railhub finder web tool,
Revitalizácia trate v ČR,
Akčné plány na podporu nákladnej vlakovej dopravy vo vidieckych oblastiach.

Kľúčové oblasti

- Univerzálne nástroje pre plánovanie,
- Zvyšovanie povedomia o dôležitosti regionálnej železničnej infraštruktúry,
- Podpora plánovačov dopravy pri posilňovaní ekologických riešení nákladnej dopravy.

V súčasnosti sú vzdialenosti nákladných železničných uzlov pre väčšinu spoločností **príliš veľké**. Veľa tovaru je prepravovaného po ceste, aj keď to nie je najefektívnejší spôsob. Cieľom projektu bolo **integrovat regionálne železničné trasy do celoeurópskej siete nákladnej dopravy** a zlepšiť tento pomer.

Po skončení projektu akčné plány prechádzajú do fázy praktickej realizácie, za pomoci projektových partnerov. Pokračujúca spolupráca v oblasti projektu zabezpečí, že **výsledky nezostanú iba na papieri, ale premenia sa na skutočný a hmatateľný pokrok** v oblasti železničnej nákladnej dopravy s reálnym dopadom na železničnú infraštruktúru v strednej Európe.

Výsledky projektu Rail4Regions preukázali, že rozvoj a efektívnejšie využívanie regionálnej železničnej infraštruktúry sú kľúčové pre zvýšenie konkurencieschopnosti železničnej nákladnej dopravy.

Projekt priniesol nielen cenné odborné skúsenosti, ale aj nástroje a odporúčania, ktoré prispievajú k širšiemu prijatiu udržateľných, zelených logistických riešení v dlhodobom horizonte.

Hlavný partner

Durínske ministerstvo pre infraštruktúru a poľnohospodárstvo

Slovenský partner

Žilinská univerzita v Žiline

"Rail4Regions integruje regionálne železničné trate do európskych železničných sietí..."

Projekt RAIL4REGIONS bol spolufinancovaný z programu Interreg Central Europe a trval od 02/2023 do 01/2026. Projekt realizovalo 11 partnerov z 8 krajín (Nemecko, Slovensko, Slovinsko, Chorvátsko, Maďarsko, Poľsko, Česká republika a Taliansko).

4 PRIORITNÉ OBLASTI

PRÍKLADY DOBREJ PRAXE

Interreg
CENTRAL EUROPE

Co-funded by
the European Union

Central Mountains

Zlepšenie riadenia pre spoluprácu v strednej Európe

CENTRAL MOUNTAINS

Zlepšenie spolupráce medzi horskými regiónmi

2 334 902 €

7 krajín
11 partnerov

6 pilotných riešení

Ciele projektu

Posilnenie a zlepšenie modelov správy v alpsko-karpatských horských oblastiach strednej Európy.

Riešenie spoločných výziev pre trvalo udržateľný rozvoj horských regiónov s dôrazom na štruktúry cezhraničnej a nadnárodnej spolupráce.

Podpora udržateľného rozvoja regiónov prostredníctvom nadnárodnej spolupráce a zapojenia miestnych komún.

Alpy a Karpaty sú dôležité **prírodné koridory** spájajúce mnohé krajiny strednej Európy.

Cezhraničnej spolupráci v týchto horských oblastiach však často chýba spoločná vízia a spoločná implementácia rovnakých opatrení.

Projektoví partneri sa práve v tomto projekte usilovali o **nadnárodný prístup**, ktorý posilňuje a zlepšuje modely riadenia v alpských a karpatských regiónoch a pozitívne prispieva k jednotnému prístupu naprieč regiónmi a krajinami.

Kľúčové oblasti

- Spolupráca horských regiónov
- Participatívne riadenie a zapojenie komún
- Udržateľný cestovný ruch a ochrana prírodného dedičstva
- Spoločné stratégie a akčné plány

Hlavné výstupy

Spoločná stratégia rozvoja horských regiónov,
Toolbox pre cezhraničnú spoluprácu a participáciu,
Pilotné riešenia v horských regiónoch,
Regionálne akčné plány pre udržateľný rozvoj.

Projekt Central Mountains adresoval problém dosiahnutia **dlhodobej, udržateľnej cezhraničnej spolupráce v horských oblastiach Álp a Karpát** prostredníctvom zlepšenia správnych štruktúr a procesov, ktoré sú kľúčové pre posilnenie regionálneho rozvoja a cezhraničnej súdržnosti.

Tieto štruktúry cezhraničnej a nadnárodnej spolupráce majú za úlohu podporovať **autonómne a udržateľné fungovanie spolupráce a nepretržitú koordináciu aktérov**, namiesto fungovania v projektových cykloch.

Projekt prináša inovácie v nadnárodných prístupoch (alpsko-karpatská perspektíva) a jeho cieľom sú výsledky zamerané na riadiace štruktúry.

3 piliere projektu:

Z Álp do Karpát
Pieninské pohraničie
Česko-poľské Sudety

Hlavný partner
Okres Rzeszów

Slovenský partner
Združenie miest a obcí Slovenska

**"Posilňujeme modely
riadenia pre trvalo
udržateľný rozvoj horských
oblastí v regióne strednej
Európy..."**

Projekt CENTRAL MOUNTAINS bol spolufinancovaný z programu Interreg Central Europe a trval od 04/2023 do 03/2026. Projekt realizovalo 11 partnerov zo 7 krajín (Poľsko, Slovensko, Maďarsko, Česká Republika, Taliansko, Rakúsko a Rumunsko).

PROGRAM DUNAJSKÉHO REGIÓNU

Dunajský makroregión je **vysoko fragmentovaný** z politického, socio-ekonomického aj administratívneho pohľadu.

Interreg program Dunajského regiónu vznikol, aby **adresoval tieto výzvy, prekonával bariéry a využil potenciál** pre zlepšenie spolupráce a súdržnosti krajín tohoto rôznorodého regiónu.

Hlavným predmetom záujmu programu sú celkové opatrenia pre **lepšiu integráciu**, ktoré reagujú na **relevantné a špecifické potreby** v krajinách dunajského regiónu.

Vytvorenie lepšej **inštitucionálnej platformy a prostredia cezhraničnej spolupráce** pre územnú, hospodársku a sociálnu integráciu je jedným z hlavných cieľov Programu dunajského regiónu.

4 priority

14 krajín

11 špecifických cieľov

193 regiónov

Celková alokácia

266 379 941 €

80% spolufinancovanie z ERDF

Programová oblasť pozostáva z celkového počtu **štrnástich krajín**, ktoré tvoria makroregión s najvyšším počtom zúčastnených krajín zo všetkých nadnárodných programov EÚ.

Existujú tiež tzv. **osobitné „dunajské“ územné prvky nadnárodnej povahy**. Sú to oblasti, ktorých plocha pokrýva územia spadajúce do Stratégie EÚ pre dunajský región.

Všetky akcie v rámci programu sú v súlade s **horizontálnymi princípmi udržateľného rozvoja**, vrátane ochrany životného prostredia ako aj rovnosti príležitostí, nediskriminácie a rovnosti pohlaví.

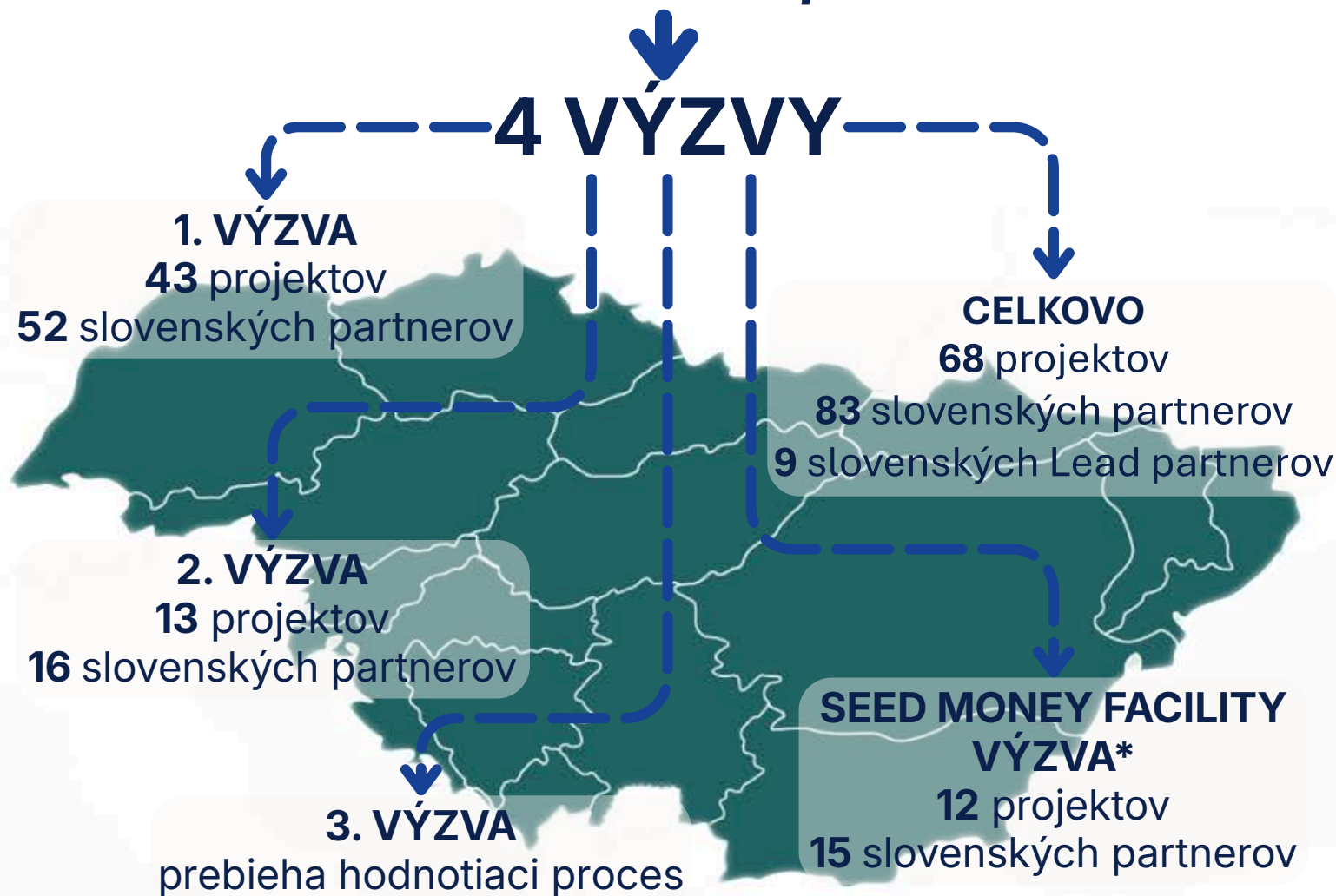
Funkcie národnej autority a národného kontaktného bodu pre implementáciu programu plní **MIRRI SR.**

INTERREG

PROGRAM DUNAJSKÉHO REGIÓNU V ČÍSLACH

266 379 941,26 €

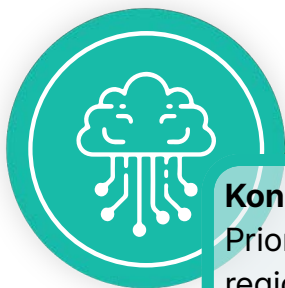
4 PRIORITNÉ OBLASTI

*Výzva Seed Money Facility pripravuje už zazmluvnené projekty na ďalšie zdroje financovania - národné, európske, nadnárodné, cezhraničné, súkromné, alebo verejné.

4 PRIORITNÉ OBLASTI

Konkurencieschopnejší a inteligentnejší dunajský región

Priorita podporuje zvyšovanie konkurencieschopnosti regiónu prostredníctvom inovácií, výskumu a digitalizácie pomocou podpory startupov, rozvojom digitálnych zručností, prenosom výsledkov výskumov do praxe a rozvojom podnikateľských zručností obyvateľstva.

Ekologickejší a nízkouhlíkový dunajský región

Priorita sa zameriava na ochranu životného prostredia, adaptáciu na klimatické zmeny a udržateľné hospodárenie s prírodnými zdrojmi pomocou spoločných klimatických adaptačných stratégií, monitorovania kvality vôd, ochranou mokradí, obnovou riečnych ekosystémov a koordinovaného krízového plánovania.

Sociálnejší dunajský región

Priorita sa venuje kvalite života obyvateľov a rozvoju ľudského kapitálu v regióne prostredníctvom medzinárodných vzdelávacích sietí, spoločných turistických trás, podpory kultúrnych destinácií a programov na zvyšovanie zamestnateľnosti obyvateľov regiónu.

Lepšia správa spolupráce v dunajskom regióne

Táto priorita je zameraná na zlepšenie riadenia a koordinácie v celom dunajskom makroregióne a to pomocou zlepšenia verejnej správy, koordinácie regionálnych politík, vytvárania spoločných plánovacích nástrojov, výmeny osvedčených postupov medzi krajinami.

4 PRIORITNÉ OBLASTI PRÍKLADY DOBREJ PRAXE

Konkurencieschopnejší a inteligentnejší dunajský región

DANOVA NEXT

Inteligentná dopravná sieť pre bezbariérovú mobilitu

Interreg
Danube Region

Co-funded by
the European Union

DANOVA NEXT

2 622 400 €

11 krajín
16 partnerov

22 riešení

Ciele projektu

Zlepšiť dostupnosť leteckej, vodnej a mestskej dopravy pre osoby so zdravotným postihnutím a osoby so zníženou mobilitou

Vytvoriť inteligentnú sieť dopravných uzlov sprístupnými digitálnymi informačnými službami.

Výstupy

Stratégia prístupnej dopravy pre dunajský región,
Smart Transport Network,
Pilotné riešenia a testovanie služieb,
Webová aplikácia s rôznymi informáciami o prístupnosti dopravy.

Stratégia **DANOVA NEXT** nadväzuje na základy predchádzajúceho projektu **DANOVA** a poskytuje praktické usmernenia pre poskytovateľov verejnej dopravy, aby riešili potreby osôb so **všetkými typmi zdravotného postihnutia**.

Odporúčania v stratégii sú odvodené z výsledkov aktivít v rámci projektu DANOVA NEXT, v rámci ktorého boli zhromaždené rôzne opatrenia a nápady na zabezpečenie plnej dostupnosti dopravných zariadení.

Aktivity projektu zahŕňali **spoločné diskusie, brainstorming a stretnutia nadnárodných pracovných skupín**, ktorých sa zúčastnili zástupcovia dopravných zariadení, združenia zastupujúce osoby so zdravotným postihnutím, miestne verejné orgány a pod.

Hlavný partner
Letisko Dubrovnik

Slovenský partner
Dopravný podnik Bratislava

Kľúčové oblasti

- Bezbariérová doprava,
- Digitálne cestovné informačné služby,
- Cezhraničná spolupráca dopravných partnerov,
- Inovatívne riešenia pre inkluzívnu mobilitu.

EÚ dosiahla **významný pokrok v podpore prístupnosti** dopravy prostredníctvom legislatívy, napr. Európsky akt o prístupnosti. **V dunajskom regióne však pretrvávajú výzvy** vrátane nekonzistentného presadzovania noriem prístupnosti, medzier v technických požiadavkách, obmedzení v existujúcej infraštruktúre a zabezpečenia prístupnosti informácií v rôznych formátoch.

Na riešenie týchto výziev **projekt DANOVA NEXT pripravil stratégiu pre prístupnú dopravu** v dunajskom regióne. Cieľom stratégie je zdôrazniť súčasný stav prístupnosti, **identifikovať silné stránky, medzery a rozdiely**, navrhnúť praktické opatrenia na zlepšenie prístupnosti a slúžiť ako **praktický návod pre zainteresované strany**.

Projekt DANOVA NEXT je pokračovaním projektu DANOVA, ktorý bol úspešne realizovaný v rámci programu INTERREG DANUBE REGION 2014 – 2020. Trval od 01/2024 do 06/2026. Projekt realizovalo 16 partnerov z 11 krajín. (CRO, ROM, MON, BLG, AT, HU, CZ, SVK, MOL, SLO, BIH)

4 PRIORITNÉ OBLASTI PRÍKLADY DOBREJ PRAXE

Ekologickejší, nízkouhlíkový Dunajský región

RESTORIVER

Obnova brehov a pobrežných oblastí pozdĺž Dunaja a jeho prítokov v dunajskom regióne

Interreg
Danube Region

Co-funded by
the European Union

RESTORIVER

2 412 656 €

7 krajín
15 partnerov

9 pilotných riešení

Ciele projektu

Podporiť kapacity v oblasti adaptácie na zmenu klímy a manažmentu katastrof na nadnárodnej úrovni

Zlepšiť povedomie o klíme a adaptačné zručnosti zainteresovaných strán v oblasti riečnych brehov a pobrežných mokradí

Spoločne navrhnuť a testovať uskutočniteľné vysoko potenciálne nové vodné zdroje

Zlepšiť plánovacie a koordinačné rámce s cieľom harmonizovať rôzne úrovne politík v oblasti vody a klímy

Výstupy

Pilotné akcie v oblasti obnovovania brehov riek,
Odporúčania pre tvorbu politík v dunajskom makroregióne,
Realizácia spoločne navrhnutých opatrení na prirodzené zadržiavanie vody v zúčastnených krajinách.

Kľúčové oblasti

- Prírode blízke opatrenia na zadržiavanie vody,
- Zvýšenie povodňovej odolnosti a adaptácia na zmenu klímy,
- Budovanie kapacít a vzdelávanie relevantných aktérov,
- Harmonizácia politík a medzinárodné plánovanie.

Ľudské zásahy do pôdy **vážne poškodzujú ekologické a klimatické podmienky riečnych oblastí**. Regulácia korýt riek, vyrubovanie záplavových území, zmena prirodzených brehov a pobrežných biotopov zastavanými plochami a priemyselnými zariadeniami fatálne zhoršujú kapacitu zadržiavania vody a negatívne ovplyvňujú tieto oblasti a ich adaptáciu na zmenu klímy.

RESTORIVER zvyšuje kapacity riečnych brehov a pobrežných oblastí. Znižuje riziko sucha, povodní a horúčav a to prispôsobovaním a prepojením politík na vyššej úrovni v oblasti vodného hospodárstva, klímy a ochrany pred povodňami.

Na splnenie týchto ambícií **projekt spája inštitúcie zaoberajúce sa politikou a znalosťami v oblasti vodohospodárstva, klímy a ochrany prírody** pozdĺž Dunaja a jeho prítokov. Títo partneri sa zameriavajú na prekážky aplikácie projektových aktivít v celom povodí Dunaja, identifikujú a navrhujú uskutočniteľné zásahy a implementujú pilotné akcie na testovanie prístupov.

Pri identifikácii pilotných lokalít sa uprednostňovali **mestské/prímestské oblasti, ktoré najviac preukazujú pozitívne účinky ekosystémových prístupov** na občanov, zainteresované strany, vykonávateľov a tvorcov politík. Aktivity sa rozširujú **zdieľaním vedomostí, demonštráciou prínosov, formulovaním odporúčaní, ako aj rozsiahlym budovaním kapacít, zvyšovaním povedomia a zapojením zainteresovaných strán**, odborníkov z praxe a občanov.

Hlavný partner

Bulharská spoločnosť na ochranu vtáctva

Slovenskí partneri

Výskumný ústav vodného hospodárstva,
WWF Slovensko

Projekt RESTORIVER bol spolufinancovaný z programu INTERREG DANUBE REGION a trval od 01/2024 do 06/2026. Projekt realizovalo 15 partnerov zo 7 krajín. (BLG, CRO, ROM, HU, SRB, SVK, UA)

4 PRIORITNÉ OBLASTI PRÍKLADY DOBREJ PRAXE

Sociálnejší Dunajský región

INTEGRAGE

Podpora integrácie pracovnej sily vo veku 55+ na trh práce prostredníctvom prístupov k riadeniu veku

Interreg
Danube Region

Co-funded by
the European Union

IntegrAGE

2 319 547 €

10 krajín
15 partnerov

15 riešení

Ciele projektu

Podporiť zdravú a udržateľnú integráciu pracovníkov vo veku 55+ do pracovného života.

Podporovať celoživotné vzdelávanie a znižovať digitálnu priepasť medzi generáciami.

Kľúčové oblasti

- Európske regióny čelia rastúcemu podielu staršej populácie a zároveň nedostatku pracovníkov v mnohých odvetviach,
- Strata odborných znalostí,
- Podpora adaptácie ľudí 55+ na moderný trh práce.

Výstupy

Stratégia age manažmentu – rámec pre podporu starších pracovníkov,
Vzdelávacie programy,
Medzigeneračný prenos znalostí,
E-learningová platforma,
Rozvinuté metodiky.

Dunajský región prechádza **hlbokou demografickou transformáciou**. V krajinách zúčastnených na projekte sa podiel obyvateľstva vo veku 55 a viac neustále zvyšuje, zatiaľ čo pôrodnosť a populácia v produktívnom veku sa znižuje. V niekoľkých krajinách projektu už **podiel obyvateľstva vo veku 55+ presahuje jednu tretinu celkovej populácie**.

Demografický posun vytvára **štrukturálny tlak** na trhy práce, dôchodkové systémy, systémy zdravotnej starostlivosti a sociálne služby. Zároveň však ponúka príležitosť: **starší pracovníci predstavujú vysoko skúsený, kvalifikovaný a odolný segment pracovnej sily, ktorého potenciál zostáva nevyužitý**.

Projekt IntegrAGE bol vyvinutý v reakcii na tieto regionálne výzvy. Stavia na poznaní, že demografické starnutie nie je len sociálnym problémom, ale aj **strategickou a hospodárskou príležitosťou**.

Projekt poskytuje **zastrešujúci rámec pre premenu analytickej a spoločne kreatívnej práce do koordinovaných stratégií**, založených na dôkazoch, prenosných naprieč Európou.

Cieľom projektu je **podporiť zdravú integráciu starších pracujúcich generácií (55+) na trh práce**, využiť ich vedomosti a pomôcť im prispôbiť sa výzvam nových spôsobov práce. Cieľom je **zvýšiť účasť, vyhnúť sa nechcenému predčasnému odchodu do dôchodku a predĺžiť produktívny život**.

Posilňovaním zručností a kompetencií sa IntegrAGE snaží **udržať ich vedomosti a nahromadené skúsenosti v ekonomike**, a to buď poskytovaním doučovania v rámci ich vlastnej spoločnosti, alebo prostredníctvom mentoringu aj mimo ich organizácie.

Hlavný partner

BSC, Centrum podpory podnikania
s.r.o., Kranj

Slovenskí partneri

TREXIMA Bratislava, s.r.o.

Projekt INTEGRAGE bol spolufinancovaný z programu INTERREG DANUBE REGION a trval od 01/2024 do 06/2026. Projekt realizovalo 15 partnerov z 10 krajín. (SLO, BLG, CRO, SRB, HU, CZ, AT, BIH, DE, SVK)

4 PRIORITNÉ OBLASTI PRÍKLADY DOBREJ PRAXE

Lepšia správa spolupráce v dunajskom regióne

RURALL

Prijatie inovácií na oživenie vidieckych komunít

Interreg
Danube Region

Co-funded by
the European Union

RurALL

2 597 692 €

11 krajín
14 partnerov

11 pilotných riešení

Ciele projektu

Vyvinúť model riadenia na riešenie vyludňovania vidieckych oblastí.

Zlepšiť plánovanie, riadenie a rozhodovacie kapacity vidieckych komunít pre efektívne využitie chátrajúcich budov.

Intenzívne aktivity zamerané na zapojenie komunity do rozhodovacích procesov.

Kľúčové oblasti

- Vyludňovanie vidieckych oblastí,
- Zapojenie komunity a expertov do tvorby politík vo vidieckych oblastiach,
- Obnova schátraných budov.

Výstupy

Výmena vedomostí, zhromažďovanie nápadov, zavádzanie osvedčených postupov a inovatívnych riešení, Posilnenie kapacít vidieckych komunít, Akčné plány a stratégie, Model riadenia s viacerými zainteresovanými stranami

Projekt RurALL reaguje na výzvy vyludňovania vidieka vypracovaním a testovaním modelu správy s účasťou viacerých zainteresovaných strán, upraveného pre vidiecke podmienky.

Hlavným cieľom je posilniť schopnosť vidieckych komunít **spoločne plánovať, rozhodovať a konať s cieľom zabrániť úbytku obyvateľstva** a zvýšiť dlhodobú atraktivitu a konkurencieschopnosť.

Prostredníctvom pilotných riešení, participatívnych metód a nadnárodnej výmeny poznatkov **projekt demonštruje, ako je možné premeniť výzvy vidieka na príležitosti.**

Hlavný partner
Obec Beltinci

Slovenskí partneri
ADEL Slovakia

Vidiecke oblasti v celej Európe sú čoraz viac ovplyvňované megatrendmi, ako sú **úbytok obyvateľstva, urbanizácia a starnutie obyvateľstva**. Mladí ľudia a ľudia v produktívnom veku často odchádzajú do miest, čo vedie k poklesu počtu obyvateľov a zmenšovaniu miestnej pracovnej sily.

Nižší počet obyvateľov sťažuje udržanie verejných služieb, podnikov a infraštruktúry, čím vzniká **negatívny cyklus, ktorý ďalej znižuje atraktivnosť vidieckych oblastí** a prináša ďalšie negatívne dopady.

Tento dopad sa často prejavuje napríklad na prázdnych a chátrajúcich budovách, ktoré síce signalizujú úpadok, ale zároveň **ponúkajú príležitosti na revitalizáciu**.

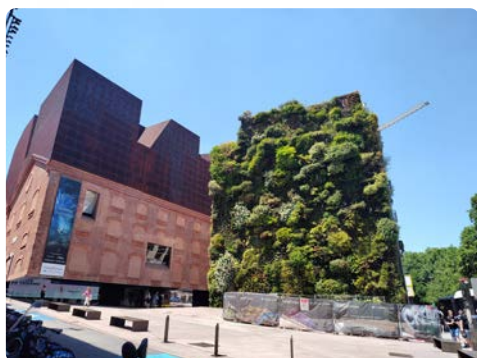
Takéto komplexné výzvy si vyžadujú **kooperatívne riadenie, do ktorého sú zapojené verejné orgány, občania, podniky, občianska spoločnosť a odborníci**. Participatívne riadenie je kľúčom k premene výziev na príležitosti pre udržateľný rozvoj.

Projekt RURALL bol spolufinancovaný z programu INTERREG DANUBE REGION a trval od 01/2024 do 06/2026. Projekt realizovalo 14 partnerov z 11 krajín. (SLO, SVK, ROM, BLG, CZ, HU, CRO, MON, BIH, SRB, AT)

[URBACT]

Program bol zriadený v roku 2002 ako platforma európskej územnej spolupráce miest pre podporu ich integrovaného a udržateľného rozvoja.

Pre koho je určený?

mestá a obce bez obmedzenia veľkosti a počtu obyvateľov, vyššie územné celky (VÚC), nižšie územné celky (mestské časti, obvody) a mestské organizácie

Hlavné aktivity

Sieťovanie miest - spojenie 6 až 10 európskych miest na 2,5 roka.

Prax a učenie zamestnancov: výmena poznatkov, skúsenosti, vzájomne učenie sa v spoločnej diskusii.

Zbieranie a šírenie znalostí: **Knowledge hub.**

URBACT IV (2021-2027)

vyčlenený rozpočet z Európskeho fondu regionálneho rozvoja bol **79 769 799 €**

Mestá spolupracujú na akejkoľvek téme, ktorá spadá do rozsahu politiky súdržnosti, hlavným kritériom je podpora integrovaného a udržateľného rozvoja.

4 TYPY SIETÍ

URBACT

Co-funded by
the European Union
Interreg

Siete akčného plánovania

Mestá zapojené do siete zdieľajú vlastné skúsenosti a spolupodielajú sa na vytváraní riešení vo vybranej oblasti prostredníctvom **Integrovaného akčného plánu**.

Výzva 2023 (2023-2025)
30 sietí (Nitra, Banská Bystrica, Košice)

Inovačné transferové siete

Zameriavajú sa na **prenos príkladov dobrej praxe** v oblasti inovácií a vytváranie Investičných plánov na ich implementáciu.

Výzva 2024 (2024-2026)
10 sietí

Transferové siete

Lead partner - mesto s označením **"Good Parctice City"** - prenáša svoje skúsenosti na učiace sa mestá, ktoré sa snažia adaptovať dobrú prax na svoje prostredie a podmienky prostredníctvom transferového plánu.

Výzva 2025 (2025-2028)
schválených bolo 25 sietí (Bratislava, Pezinok)

Akčné siete

Mestá zapojené v sieti si vymieňajú skúsenosti, spoločne vyvíjajú riešenia, implementujú akcie na miestnej úrovni a transformujú fungovanie miest.

Výzva 2026 (2026-2029)
odhadovaný počet sietí - 20

S využitím metódy URBACT založenej na nadnárodnej výmene, integrovanom a participatívnom prístupe a spoločnej tvorbe mestá vypracujú na úrovni siete špecifický akčný plán a na miestnej úrovni budú realizovať konkrétne opatrenia zdokumentované v portfóliu opatrení.

URBACT KNOWLEDGE HUB

URBACT Knowledge Hub - Centrum znalostí URBACT

Súčasťou programu je aj centrum znalostí, ktoré zoskupuje série tematických poznatkov a skúseností, kde majú nápady iniciované mestami URBACT priestor na rast a vývoj. Zdieľaný obsah je prístupný nadšencom mestského rozvoja v celej Európe a mimo nej.

**Social data
management**

**Greening urban
economies**

Storytelling

**Nature-based
solutions**

**Gender
Equality**

**Food and
sustainable
local systems**

**Strategic
Public
Procurement**

**Adequate and
Affordable
Housing**

Mobility

**Localising the
2030 Agenda**

Leipzig Charter

**Digital
Transformation**

URBACT Knowledge Hub a všetky potrebné informácie môžete nájsť tu: <https://urbact.eu/knowledge-hub>

URBACT TOOLBOX

SADA NÁSTROJOV NA FORMOVANIE LEPŠÍCH MIEST

Niekedy môže byť ťažké vedieť, kde začať. URBACT zabezpečuje, aby mali mestá k dispozícii správne nástroje na podnietenie zmien, krok za krokom.

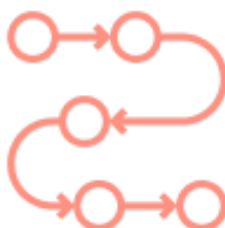
Možno máte aj vo Vašom meste nápad na inovatívnu a udržateľnú politiku? Alebo ste možno identifikovali naliehavý problém, ktorý treba vyriešiť?

Sada nástrojov URBACT obsahuje všetko, čo je potrebné na návrh a implementáciu integrovaných a participatívnych opatrení v mestách.

Súbor nástrojov URBACT viete nájsť tu: <https://urbact.eu/toolbox-home>

Analýza problému

Akčné plánovanie

Zdroje

Implementácia

Meranie výsledkov a výstupov

Angažovanie relevantných aktérov

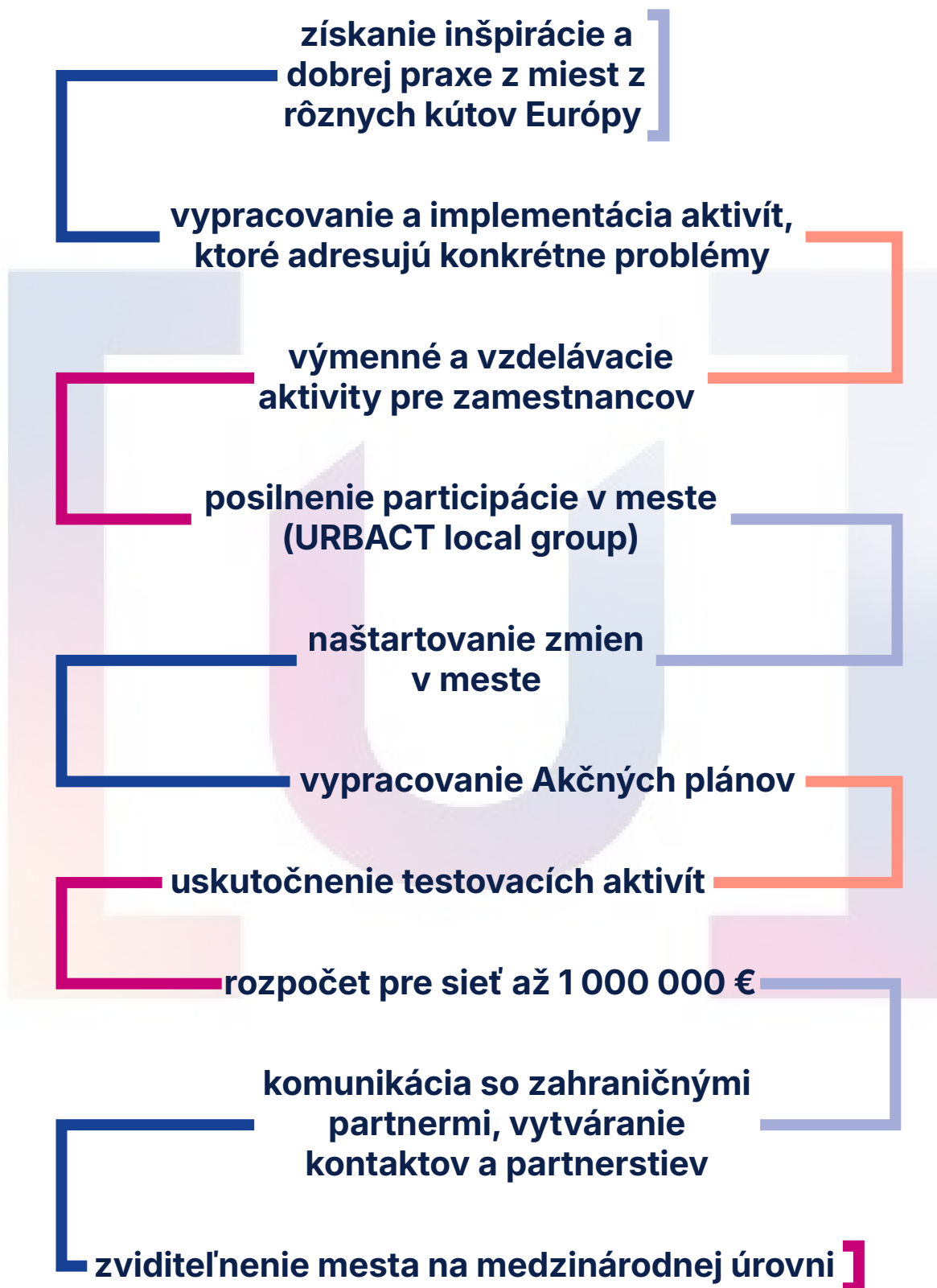

Zdieľanie vedomostí

Súbor nástrojov - URBACT Toolbox, je rozdelený do siedmich fáz cyklu akčného plánovania a prierezových opatrení zameraných na zapojenie zainteresovaných strán a zdieľanie znalostí. V súlade s metódou URBACT čerpá z aktivít zameraných na budovanie kapacít.

10 DÔVODOV PREČO SA ZAPOJIŤ

Sledujte naše sociálne siete, alebo sa prihláste na odber URBACT newslettera na <https://urbact.eu/slovenska-republika>

URBACT

PRÍKLADY DOBREJ PRAXE

SIEŤ URBSECURITY

Michalovce

Plánovanie bezpečnejších miest

01/09/2019 - 15/03/2022

Hlavný Partner: Leiria - Portugalsko

- Madrid - Španielsko
- Mechelen - Belgicko
- Michalovce - Slovensko
- Parma - Taliansko
- Pella - Grécko
- Szabolcs - Maďarsko
- Faenza - Taliansko

Aktivity projektu

- Analýza stavu bezpečnosti v mestách a identifikácia problémových lokalít
- Vytvorenie miestnej skupiny URBACT
- Participatívne stretnutia a konzultácie s verejnosťou, zber podnetov a návrhov
- Výmena skúseností medzi partnerskými mestami
- Organizovanie medzinárodných stretnutí a workshopov
- Spracovanie Integrovaných akčných plánov v každom partnerskom meste
- Uplatnenie princípov CPTED
- Návrhy a pilotné opatrenia na revitalizáciu verejných priestranstiev
- Aktivity na podporu sociálnej inklúzie a aktívneho občianstva, znižovanie sociálneho napätia
- Vzdelávanie a budovanie kapacít

Cieľ projektu:

vytvorenie integrovaného akčného plánu obsahujúci integrovaný a participatívny prístup k mestskej bezpečnosti

Partnerská sieť v rámci projektu UrbSecurity analyzovala stratégie, projektívne koncepty mestského dizajnu, ktoré by mohli prispieť k prevencii segregácie a antispoločenského správania, a zlepšiť tak vnímanie občanov v oblasti mestskej bezpečnosti.

URBACT

PRÍKLADY DOBREJ PRAXE

SIEŤ GREEN PLACE

Nitra

Obnova „zabudnutých“ mestských oblastí
na cenné miesta PRE obyvateľov a S nimi

GreenPlace
01/06/2023 - 31/12/2025

Hlavný Partner: Wroclaw, Poľsko

- Nitra - Slovensko
- Vila Nova de Poiares - Portugalsko
- Boulogne sur mer Développement Côte d'Opale - Francúzsko
- Löbau - Nemecko
- Bucharest Metropolitan Area Intercommunity Development Association - Rumunsko
- Onda - Španielsko
- Quatro d'Altino - Taliansko
- Limerick - Írsko

Aktivity projektu

- výmena poznatkov a skúseností s európskymi partnermi
- spolupráca na nadnárodnej a miestnej úrovni s partnermi projektu a s miestnymi komunitami
- vytvorenie miestnej skupiny URBACT
- využívanie nástrojov participácie na zvýšenie účasti obyvateľov na formovaní mestských politík
- vytvorenie integrovaného akčného plánu
- manuál obsahujúci analýzy problémov a výziev
- odborná príprava architektonickej súťaže pre Martinský vrch

Cieľ projektu:
vytvorenie aktivít na
„recykláciu“
nevyužívaných
mestských oblastí s
využitím nástrojov
sociálnej participácie

Projekt zohľadňoval nielen regionálne špecifiká a podmienky každého z partnerov, ale tiež identifikoval zeleň ako kľúčový faktor pri obmedzovaní klimatických zmien v mestských oblastiach.

URBACT

PRÍKLADY DOBREJ PRAXE

SIEŤ AGENTS OF CO-EXISTENCE

Banská Bystrica

Vytváranie nových spôsobov na podporu občianskej participácie

AGENTS OF CO-EXISTENCE

01/06/2023 - 31/12/2025

Hlavný Partner: Genk - Belgicko

- Gdańsk - Poľsko
- Kėkava - Lotyšsko
- Budaörs - Maďarsko
- Banská Bystrica - Slovensko
- The Intercommunity Development association of the Iași Metropolitan Area - Rumunsko
- Quart de Poblet - Španielsko
- Aarhus - Dánsko
- Breda - Holandsko

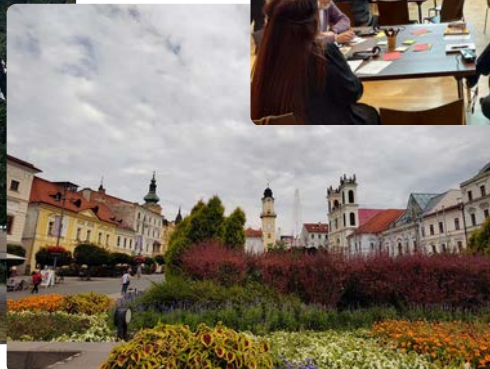

Aktivity projektu

- medzinárodné stretnutia - výmena poznatkov a skúseností s európskymi partnermi
- lokálne stretnutia - pravidelné lokálne stretnutia Rady Spolupracovne/miestnej skupiny pre projekt Agenti Koexistencie
- študijné návštevy a transfer vedomostí medzi partnermi v rámci siete
- vypracovanie miestneho integrovaného akčného plánu v spolupráci s miestnymi zainteresovanými aktérmi
- posilňovanie zručností a kompetencií mestských zamestnancov a vytváranie nových organizačných štruktúr a kultúr

Cieľ projektu:

rozvoj participatívneho plánovania a tvorba inkluzívnych miestnych politík s aktívnym zapojením občanov

Mesto Banská Bystrica tvorilo akčný plán s prepojením na tvorbu 2. akčného plánu otvoreného vládnutia so zameraním na akčné kroky v oblasti inovácií vo vnútri mestského úradu, budovania kapacít zamestnancov, resp. odborníkov mestského úradu a depolarizačných stratégií, metód a zručností.

URBACT

PRÍKLADY DOBREJ PRAXE

SIEŤ ACCESSIBLE CITIES FOR ALL Bratislava

Vytváranie prístupných miest pre všetkých.

01/11/2025 - 30/04/2028

Hlavný Partner: Komotini - Grécko

- Dubrovnik Development Agency - Chorvátsko
- Galway - Írsko
- San Lucido - Taliansko
- Jarosław - Poľsko
- Associação de Municípios de Fins Específicos Quadrilátero Urbano - Portugalsko
- Zrenjanin - Srbsko
- Bratislava - Slovensko

Prínos projektu

- zameriava sa na zlepšenie spôsobu, akým miestne samosprávy spoluvytvárajú a implementujú politiky, ktoré odstraňujú fyzické, sociálne a digitálne bariéry
- podporuje modely riadenia, ktoré zapájajú všetkých občanov do formovania spravodlivého a prístupného prostredia
- ponúka partnerským mestám prispôsobiteľný model na riešenie výziev v oblasti mestskej dostupnosti a prináša overené nástroje, ako je diagnostika, dizajnové šprinty a rámce riadenia
- posúva mestá od fragmentovaného prístupu k témam ako mobilita, starnutie alebo digitálna participácia, k silnejšiemu začleneniu týchto tém do rozvoja miest
- vedúci partner propaguje svoje testované a ocenené vzdelávacie nástroje, umožňujúce mestám posunúť sa od jednotlivých tém ku kombinácii týchto dimenzií

Cieľ projektu:

podpora miest pri
vytváraní prístupnejšieho
a inkluzívnejšieho
mestského prostredia
pre všetkých

Vízia mesta Bratislava je prístupné mesto pre všetkých. Preto má Bratislava v tomto projekte jasné ciele: odstraňovanie fyzických bariér, zlepšenie mobility, osvetu o tom, prečo na prístupnosti záleží nám všetkým, ale najmä silnejšiu spoluprácu s relevantnými aktérmi, ktorí majú k pretváraniu mesta čo povedať.

ESPON

ESPON je program financovaný EÚ, ktorý spája výskum s politikami. Poskytujeme územné analýzy, údaje a mapy s cieľom:

podporovať rozvojové politiky EÚ a najmä politiku súdržnosti na základe faktov a dôkazov;

pomáhať verejným orgánom pri porovnávaní ich regiónu alebo mesta s inými, identifikovať nové výzvy a potenciál a formovať úspešné rozvojové politiky pre budúcnosť.

Všetky materiály sú verejne dostupné na našej webovej stránke **www.espon.eu**, kde si ich môžete stiahnuť a využívať.

27

členských
štátov

+4

partnerské
štáty

60 mil. €

celkový rozpočet
programu

80%

financuje
EÚ

Funkciu národného kontaktného bodu pre program ESPON na Slovensku plní **MIRRI SR**.

ESPON

Co-funded by
the European Union
Interreg

KOMU SLUŽI ESPON?

Ako funguje ESPON?

Čo vytvára ESPON?

Výsledky nášho výskumu poskytujeme v **rôznych formátoch**:

Štúdie

komplexné vedecké analýzy

Články a blogy

odborné a zrozumiteľné texty

Publikácie

policy briefy, správy, atlasy

Videá

vysvetľujúce videá, záznamy podujatí a ďalšie materiály

Interaktívne mapy

vizualizácia hlavných zistení

Články v časopisoch

názory expertov a výskumníkov

Otvorené datasets

voľne dostupné dáta na stiahnutie

Podujatia

semináre, webináre, školenia

Všetky materiály sú verejne dostupné
na **www.espon.eu**

ESPON

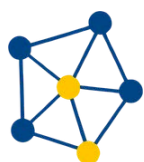
Štúdie 4P

Prinášajú dôkazy a dáta o vývoji regiónov v Európe

Podporujú rozhodovanie založené na faktoch, nie na odhadoch

Prepájajú regióny, inštitúcie a ľudí.

Prispievajú k udržateľnému, inkluzívnemu a vyváženému rozvoju územia.

ESPON spája výskum s politikami a poskytuje dôkazy pre lepšie rozhodnutia a vyvážený rozvoj európskych území.

ESPON Štúdie

Príklady dobrej praxe

COREIB

Cezhraničné regióny zohrávajú významnú úlohu pri prepájaní európskych území, no ich rozvoj často ovplyvňujú rozdiely v hospodárstve, dostupnosti, demografii či verejných službách. Projekt ESPON **COREIB – Collecting and analysing data for the post-27 INTERREG** prináša komplexný analytický pohľad na 48 vnútorných cezhraničných regiónov Európskej únie a krajín EZVO s cieľom podporiť prípravu programov Interreg po roku 2027.

HOUSE4ALL

Dostupné bývanie patrí medzi najväčšie výzvy, ktorým dnes čelia európske mestá a regióny. Projekt ESPON HOUSE4ALL skúma, ako sa mení dostupnosť bývania v Európe, aké faktory ovplyvňujú rast cien nehnuteľností a nájomného a aké verejné politiky môžu prispieť k zabezpečeniu kvalitného a cenovo dostupného bývania pre všetkých obyvateľov. Štúdia prináša nové porovnateľné údaje o cenách bývania a jeho dostupnosti vo viacerých európskych regiónoch.

CROSSGOW

Cezhraničné regióny často fungujú ako spoločné priestory pre život, prácu či využívanie služieb, ich rozvoj však môže komplikovať rozdielne riadenie na oboch stranách hranice. Projekt ESPON CROSSGOV skúma mechanizmy riadenia cezhraničných funkčných oblastí a identifikuje osvedčené prístupy, ktoré podporujú efektívnejšiu spoluprácu medzi samosprávami, regiónmi a štátmi. Štúdia prináša prvú celoeurópsku analýzu cezhraničných funkčných oblastí, mapuje existujúce formy spolupráce a prostredníctvom prípadových štúdií ponúka odporúčania na posilnenie cezhraničného rozvoja a koordinácie verejných politík.

ESPON COREIB

Slovensko - Rakúsko

Región **Slovensko – Rakúsko** patrí medzi najintegrovanejšie cezhraničné oblasti v Európe. Profil vypracovaný v rámci štúdie COREIB analyzuje územné, hospodárske, sociálne a environmentálne charakteristiky regiónu a poskytuje podklady pre prípravu programov Interreg po roku 2027.

Dominantným prvkom regiónu je metropolitná oblasť **Bratislava – Viedeň**, ktorá vytvára významné centrum hospodárskeho rastu, inovácií a zamestnanosti v strednej Európe. Štúdia poukazuje na intenzívne cezhraničné väzby medzi oboma mestami, ktoré sa prejavujú najmä v mobilite obyvateľov, ekonomickej spolupráci a rozvoji služieb.

Významnou charakteristikou regiónu je **cezhraničný trh práce**. Dochádzka za zamestnaním je výrazne intenzívnejšia zo Slovenska do Rakúska, čo odráža rozdiely na pracovnom trhu a zároveň potvrdzuje vysokú úroveň funkčnej prepojenosti oboch krajín.

Štúdia zároveň zdôrazňuje **potrebu lepšej koordinácie územného plánovania, dopravy a verejných služieb**, aby bolo možné efektívnejšie reagovať na rastúcu integráciu regiónu. Dôležitou témou je aj spoločná ochrana prírodných hodnôt povodia Dunaja a posilňovanie odolnosti voči klimatickým zmenám.

Kľúčové zistenia

Metropolitný región

Bratislava a Viedeň vytvárajú jeden z najvýznamnejších cezhraničných metropolitných priestorov v strednej Európe.

Mobilita

Každodenné cezhraničné dochádzkanie za prácou patrí medzi najvýraznejšie charakteristiky slovensko-rakúskeho pohraničia.

Koordinovaný rozvoj

Budúci rozvoj regiónu závisí od užšej spolupráce v doprave, územnom plánovaní a poskytovaní verejných služieb.

ESPON COREIB

Slovensko - Maďarsko

Cezhraničný región **Slovensko – Maďarsko** patrí medzi najväčšie a najrozmanitejšie pohraničné oblasti v strednej Európe. Profil spracovaný v rámci štúdie COREIB hodnotí jeho územný, hospodársky, sociálny a environmentálny potenciál a poskytuje analytické podklady pre prípravu budúcich programov Interreg po roku 2027.

Región charakterizuje **hustá sieť miest a obcí**, ktorá vytvára priaznivé podmienky pre každodenné cezhraničné kontakty, spoluprácu samospráv aj rozvoj hospodárstva. Významnými centrami sú Bratislava a Budapešť, ktoré zohrávajú dôležitú úlohu pri rozvoji širšieho pohraničného územia.

Štúdia zároveň upozorňuje na **spoločné výzvy** regiónu. Medzi najvýznamnejšie patrí starnutie obyvateľstva, znižovanie podielu ekonomicky aktívnej populácie a potreba posilňovať **cezhraničnú spoluprácu** v oblastiach dopravy, dostupnosti služieb a územného plánovania. Profil preto zdôrazňuje význam **koordinovaného rozvoja**, ktorý prispeje k lepšiemu využitiu potenciálu regiónu a k efektívnejšej spolupráci medzi **Slovenskom a Maďarskom**.

Kľúčové zistenia

Prepojené mestá a obce

Hustá sieť miest a obcí vytvára priaznivé podmienky pre každodennú cezhraničnú spoluprácu a regionálny rozvoj.

Demografické výzvy

Starnutie obyvateľstva a pokles podielu ekonomicky aktívnych obyvateľov patria medzi hlavné výzvy regiónu.

Spoločný rozvoj

Budúci rozvoj regiónu závisí od užšej spolupráce v oblasti dopravy, územného plánovania a poskytovania verejných služieb.

ESPON CROSSGOW

Komárno - Komárom

Prípadová štúdia Komárno – Komárom analyzuje fungovanie cezhraničného územia z pohľadu územného rozvoja, každodenných väzieb a spolupráce medzi oboma mestami. Hodnotí územné charakteristiky, systém riadenia a možnosti ďalšieho rozvoja s cieľom identifikovať oblasti, v ktorých môže spoločný prístup priniesť lepšie výsledky.

Štúdia poukazuje na intenzívne sociálne, hospodárske a kultúrne väzby medzi oboma mestami a zdôrazňuje význam spoločného rozvoja nábrežia Dunaja, verejných priestorov a cestovného ruchu. Zároveň upozorňuje na potrebu posilniť koordináciu v oblasti územného plánovania, dopravy a verejných služieb.

Významnú úlohu pri rozvoji cezhraničnej spolupráce zohráva Pons Danubii EGTC, ktorá prepája partnerov a podporuje spoločné projekty. Štúdia zároveň identifikuje rozdielne kompetencie samospráv a obmedzené finančné zdroje ako prekážky efektívnejšieho spoločného riadenia.

Kľúčové odporúčania

Funkčne prepojené dvoj mesto

Komárno a Komárom vytvárajú územie s intenzívnymi cezhraničnými väzbami v oblasti života, práce a mobility.

Spoločné plánovanie budúcnosti

Štúdia odporúča koordinovať územné plánovanie, rozvoj nábrežia Dunaja, cestovný ruch, dopravu a zdravotnícke služby prostredníctvom spoločných cezhraničných riešení.

Spoločné riadenie

Efektívny rozvoj regiónu si vyžaduje koordináciu medzi samosprávami, inštitúciami a ďalšími partnermi na oboch stranách hranice.

Dunaj prináša mnoho zaujímavostí

Vedeli ste, že...?

Najničivejšia a najdlhšia povodeň na Dunaji v Bratislave bola v roku **1965**, kedy bol zaplavený aj Žitný ostrov.

Povodne sa opakovali aj v roku 2013. Od mája do júna stúpila hladina rieky - dosiahla **1032 centimetrov** a prietok v Bratislave bol na úrovni **10 540 m³/s**! Štandardný prietok v Bratislave je pritom približne **2061 m³/s**.

Vedeli ste, že...?

Najväčším mostom cez Dunaj je **Bräila** v Rumunsku? Bol otvorený **len včera** a ide o jeden z najväčších projektov podporených v rámci kohéznej politiky EÚ.

Most s dĺžkou **2 km**, **38 metrov** nad vodou a štyrmi jazdnými pruhmi je najväčším v Rumunsku a najväčším cez Dunaj a celkovo tretím najväčším visutým mostom v EÚ.

EÚ prispela na výstavbu tohto mosta sumou približne **363 miliónov eur**.

Vedeli ste, že...?

povodie Dunaja zasahuje **10%** povrchu Európy?

preteká cez **10** európskych štátov ?

zasahuje územie až **18** štátov ?

Vedeli ste, že...?

je to práve *Dunaj*, ktorý je domovom **najohrozenejšieho** druhu rýb na planéte - jesetera?

Záchrana jeseterov na Dunaji je jednou z mnohých oblastí vyžadujúcich nadnárodný prístup a riadenie, vrátane komplexných opatrení na obnovu

Vedeli ste, že...?

je to práve *Dunaj*, ktorý

spomedzi európskych riek preteká cez **najväčší počet hlavných miest** ?

Na Dunaji leží Viedeň, Budapešť, Bratislava aj Belehrad

Vedeli ste, že...?

Britský Telegraph zostavil rebríček **14 najkrajších riek sveta**, kde zaradil aj dve európske rieky – Rýn a Dunaj. Naša najväčšia rieka sa tak zaradila k vodným tokom ako Níl, Brahmaputra, Mekong či Kenai.

ESPON

Co-funded by
the European Union
Interreg

Germany

Czech Republic

Slovakia

Ukraine

Austria

Hungary

Moldova

Slovenia

Croatia

Romania

Bosnia and
Herzegovina

Serbia

Montenegro

Bulgaria

Interreg
Danube Region

Co-funded by
the European Union

ZOZNAM PROJEKTOV INTERREG

Kompletný zoznam projektov zapojených do programov Interreg môžete nájsť na webových stránkach:

- [Interreg Stredná Európa](#)
- [Interreg Program Dunajského regiónu](#)
- [URBACT](#)
- [ESPON](#)

Interreg
CENTRAL EUROPE

Co-funded by
the European Union

**INTERREG
STREDNÁ EURÓPA**

Interreg
Danube Region

Co-funded by
the European Union

**INTERREG
DUNAJSKÝ REGIÓN**

URBACT

Co-funded by
the European Union
Interreg

[URBACT]

ESPON

Co-funded by
the European Union
Interreg

ESPON

